

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

REKOMENDACIJOS DĖL PREKIŲ, KURIOMS TAIKOMI ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO REIKALAVIMAI

14. KIETOJO KURO KATILAI

Projektas „Energijos efektyvumo didinimas Lietuvoje“ (Nr. LIFE20 IPC/LT/000002) yra finansuojamas Europos Sąjungos LIFE programos ir Lietuvos Respublikos lėšomis. Šiose rekomendacijose pateikiamas Viešųjų pirkimų tarnybos požiūris, ir Europos Komisija nėra atsakinga už bet kokį šios informacijos panaudojimą.

14. KIETOJO KURO KATILAI

BENDRA INFORMACIJA

Šiose rekomendacijose pateikiama informacija apie energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus prekėms, kurios įtrauktos į Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1-154 patvirtintą „[Prekių, išskyrus kelių transporto priemones, kurioms viešųjų pirkimų, perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų ir koncesijų suteikimo metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašą](#)“. Taip pat apžvelgiama, kokie Europos Sąjungos reglamentai taikomi šiai prekių grupei, pateikiami pavyzdžiai, kaip pasirinkus energetiškai efektyvesnę prekę galima sutaupyti energiją, ir rekomendacijos dėl energijos vartojimo efektyvumo kriterijų nustatymo pirkimo dokumentuose.

14. KIETOJO KURO KATILAI

Energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reikalavimai

Reglamentas	Energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reikalavimai nustatyti 2015 m. balandžio 27 d. Komisijos deleguotame reglamente (ES) Nr. 2015/1187, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES papildoma nuostatomis dėl kietojo kuro katilų ir komplektų, kuriuos sudaro kietojo kuro katilas, papildomieji šildytuvai, temperatūros reguliatoriai ir saulės energijos įrenginiai, ženklavimo energijos vartojimo efektyvumo etikete reikalavimų (su visais pakeitimais) (toliau - Reglamentas Nr. 1187/2015).	
Reglamento Nr. 1187/2015 taikymo sritis:	Taikoma: kietojo kuro katilams, kurių vardinė šiluminė galia ne didesnė kaip 70 kW, ir komplektams, kuriuos sudaro ne didesnės kaip 70 kW vardinės šiluminės galios kietojo kuro katilas, papildomieji šildytuvai, temperatūros reguliatoriai ir saulės energijos įrenginiai.	Nepatenka į Tvarkos aprašu patvirtintą produktų sąrašą ir jiems nėra nustatyti minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai.

14. KIETOJO KURO KATILAI

	<p>Netaikoma: a) katilams, kurie šilumą gamina tik karšto geriamojo arba sanitarinio vandens tiekimo reikmėms; b) katilams, kuriais kaitinamas ir paskirstomas dujinis šilumnešis, kaip antai garai ar oras; c) kietojo kuro kogeneraciniams katilams, kurių didžiausia elektrinė galia yra ne mažesnė kaip 50 kW; d) ne medienos biomasės katilams.</p>	-																								
<p>Energijos vartojimo efektyvumo skalė</p>	<p>Nuo G (žemiausia) iki A+++ (aukščiausia) nuo 2019 m. rugsėjo 26 d.</p>																									
<p>Gaminių skaičius Europoje pagal energijos vartojimo efektyvumo klases (2026-04-21 duomenys):</p>	<p>EPREL – kietojo kuro katilai ir EPREL - kietojo kuro katilų komplektai (katalogas) galima rasti visus gaminių modelius, kuriems reikalingas energijos vartojimo efektyvumo ženklavimas, pateikiama informacija apie kiekvieną registruotą modelį. Žemiau pateikiamas Europos Sąjungoje (toliau – ES) užregistruotų vandens šildytuvų įrenginių pasiskirstymas.</p> <p>Kietojo kuro katilai. Iš viso modelių 6 712:</p> <table border="1" data-bbox="450 874 1041 1246"> <thead> <tr> <th>Klasė</th> <th>Įrašų skaičius</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A+++</td> <td>0</td> <td>0,0</td> </tr> <tr> <td>A++</td> <td>269</td> <td>4,0</td> </tr> <tr> <td>A+</td> <td>5 705</td> <td>85,0</td> </tr> <tr> <td>A</td> <td>22</td> <td>0,3</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>659</td> <td>9,8</td> </tr> <tr> <td>C</td> <td>55</td> <td>0,8</td> </tr> <tr> <td>D</td> <td>2</td> <td>0,0</td> </tr> </tbody> </table>		Klasė	Įrašų skaičius	%	A+++	0	0,0	A++	269	4,0	A+	5 705	85,0	A	22	0,3	B	659	9,8	C	55	0,8	D	2	0,0
Klasė	Įrašų skaičius	%																								
A+++	0	0,0																								
A++	269	4,0																								
A+	5 705	85,0																								
A	22	0,3																								
B	659	9,8																								
C	55	0,8																								
D	2	0,0																								

14. KIETOJO KURO KATILAI

Kietojo kuro katilų komplektai. Iš viso modelių 740:

Klasė	Įrašų skaičius	%
A+++	1	0,1
A++	429	58,0
A+	302	40,8
A	6	0,8
B	1	0,1
C	0	0,0
D	1	0,1
E	0	0,0
F	0	0,0
G	0	0,0

Energijos vartojimo efektyvumas¹

Kietojo kuro katilo energijos vartojimo efektyvumo klasė nustatoma pagal energijos vartojimo efektyvumo indeksą (angl. Energy Efficiency Index, EEI) (toliau – EEI). Kuo didesnė EEI skaitinė vertė, tuo energijos efektyvumo klasė [aukštesnė](#).

EEI reikšmė labiausiai priklauso nuo katilo sezoninio energijos vartojimo efektyvumo ir biomasės daugiklio (biomasės šildytuvų EEI net 45 procentais didesnis lyginant su tokių pat techninių parametru iškastinio kuro šildytuvais). EEI taip pat priklauso ir nuo pataisos koeficientų dėl temperatūros reguliavimo, papildomų elektros sąnaudų, kietojo kuro kogeneracinių katilų elektrinio efektyvumo.

Energijos vartojimo efektyvumo klasė ir EEI reikšmė pateikiama vietinių patalpų šildytuvų techniniuose dokumentuose ir Europos gaminių energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo registre (EPREL) – [kieto kuro katilai](#) ir [kieto kuro katilų komplektai](#) kataloge.

Rekomenduojama rinktis įrenginį, komplektą, kurio **Energijos efektyvumo klasė yra aukštesnė** (A++ rodo aukščiausią klasę) ir **Energijos vartojimo efektyvumo indeksas (EEI) yra didesnės skaitinės vertės** lyginant skirtingus įrenginius, kompleksus.

¹ Informaciją parengė VŠĮ Lietuvos energetikos agentūra.

14. KIETOJO KURO KATILAI

Pavyzdys Nr. 1. Vienodos energinio naudingumo klasės, bet skirtingų EEI katilų palyginimas.

Parametras	Katilas Nr.1	Katilas Nr.2
Energijos vartojimo efektyvumo klasė	B	B
Energijos vartojimo efektyvumo indeksas (EEI)	82	90
Vardinė galia	40 kW	40 kW
Veikimo laikas per metus	4 000 val.	4 000 val.
Kuras	Mediena	Mediena
Medienos kaina	0,05 Eur/kWh	0,05 Eur/kWh
Per metus sunaudota medienos kuro	$\frac{40 \times 4000}{0,82} \approx 195\,122 \text{ kWh}$	$\frac{40 \times 4000}{90} \approx 177\,778 \text{ kWh}$
Išlaidos per metus medienos kurui	$195\,122 \times 0,05 = 9756,1 \text{ Eur}$	$177\,778 \times 0,05 = 8888,9 \text{ Eur}$

Įsigijus tos pačios energinio naudingumo klasės (B), bet skirtingų EEI katilus (kiti parametrai, įtakojantys EEI yra vienodi abiem atvejais), per metus galima sutaupyti apie 17 344 kWh ($195\,122 \text{ kWh} - 177\,778 \text{ kWh} = 17\,344 \text{ kWh}$) pirminės energijos arba 867,20 Eur ($9756,10 \text{ Eur} - 8888,90 \text{ Eur} = 867,20 \text{ Eur}$).

Pastaba:

Atkreipiame dėmesį, kad už energinio ženklinimo etiketėse ir EPREL sistemoje pateikiamos informacijos teisingumą atsako tiekėjai (gamintojai ar importuotojai), nes šie duomenys pateikiami savideklaracijos principu. Kilus abejonių dėl pateiktos informacijos patikimumo ar aiškumo (pvz., nustačius galimus neatitikimus tarp energinio efektyvumo klasės ir kitų energijos vartojimo rodiklių), pirmiausia rekomenduojama kreiptis į tiekėją dėl paaiškinimo.

14. KIETOJO KURO KATILAI

Ekologinio projektavimo reikalavimai

Reglamentas	2015 m. balandžio 28 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 2015/1189, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi kietojo kuro katilų ekologinio projektavimo reikalavimai (su visais pakeitimais) (toliau – Reglamentas 1189/2015).
Reglamento Nr. 1189/2015 taikymo sritis:	Taikoma: kietojo kuro katilams, kurių vardinis šilumos atidavimas ne didesnis kaip 500 kilovatų (kW), įskaitant katilus, integruotus į kietojo kuro katilo, papildomųjų šildytuvų, temperatūros reguliatorių ir saulės energijos įrenginių kompleksus. Netaikoma: a) katilams, kurie šilumą gamina tik karšto geriamojo arba sanitarinio vandens tiekimo reikmėms; b) katilams, kuriais kaitinamas ir paskirstomas dujinis šilumnešis, kaip antai garai ar oras; c) kietojo kuro kogeneraciniams katilams, kurių didžiausia elektrinė galia yra ne mažesnė kaip 50 kW; d) ne medienos biomasės katilams.

Rekomendacijos dėl kriterijų, susijusių su energijos vartojimo efektyvumu, nustatymo

1. Energijos vartojimo efektyvumo klasė

Kriterijus: Kietojo kuro katilai turi būti paženklininti pagal [Reglamentą Nr. 1187/2015](#) (su pakeitimais) ir turėti ne žemesnę nei **X** [*pirkimo vykdytojas nurodo konkrečią, vieną iš dviejų aukščiausio energinio efektyvumo klasių, nustatytą pagal taikomą Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reglamentą ir faktiškai prieinamą Europos Sąjungos rinkoje konkretaus pirkimo metu*] ir turėti ne žemesnę nei **Y** [*nurodyti konkrečią aukščiausią energijos vartojimo efektyvumo indeksą (EEI) reikšmę*] energijos vartojimo efektyvumo indeksą (EEI).

Patikrinimas: Kartu su pasiūlymu turi būti pateikta siūlomo (-ų) gaminio (-ių) galiojanti energijos vartojimo efektyvumo etiketė (-s) arba informacijos lapas, įrodantis, kad siūlomo (-ų) gaminio (-ių) energijos vartojimo efektyvumo klasė yra ne žemesnė nei reikalaujama, arba kiti lygiaverčiai įrodymai.

Pastaba: Pirkimo vykdytojas turėtų įvertinti (atlikti rinkos tyrimą ir (ar) rinkos konsultaciją) ar Europos Sąjungos rinkoje yra (nėra) kietojo kuro katilų su aukščiausiomis (A⁺⁺⁺ arba A⁺⁺) energetinėmis klasėmis. Išaiškėjus, kad su aukščiausiomis energetinėmis klasėmis Europos Sąjungos rinkoje prekių nėra, nes jos dar nėra gaminamos ar tiekiamos į rinką (pavyzdžiui, EPREL duomenimis, kietojo kuro katilų su aukščiausia (A⁺⁺⁺) energetine klase visoje Europos Sąjungos rinkoje nėra), konkrečiame pirkime viena iš dviejų aukščiausių energetinių klasių turėtų būti nustatoma tokia, kokia tuo metu Europos Sąjungos rinkoje prieinama. Pirkimų vykdytojai gali peržiūrėti gaminių sąrašą [EPREL](#) duomenų bazėje.

14. KIETOJO KURO KATILAI

2. Ekologinis projektavimas

Kriterijus: Kietojo kuro katilai turi atitikti Reglamente Nr. [1189/2015](#) (su visais pakeitimais) nustatytus ekologinio projektavimo reikalavimus.

Patikrinimas: Kartu su pasiūlymu turi būti pateikta gaminio atitikties deklaracija, patvirtinanti, kad prekės atitinka Europos Komisijos reglamente dėl gaminių ekologinio projektavimo nurodytus reikalavimus, arba gamintojo techniniai dokumentai, arba kiti lygiaverčiai įrodymai.

Užsienio šalių praktika, rekomendacijos:

Airija

Rekomenduoja nustatyti, kad už katilo skleidžiamą triukšmą bus skiriama iki **[X]** balų. Matavimo vienetas nurodomas atitinkamai dB(A) arba dB(C). Bandymai turi būti atliekami pagal atitinkamą tarptautinį arba Europos standartą, esant standartinėms vardinėms sąlygoms ir vardinei šiluminei galiai. Visas balas suteikiamas mažiausią triukšmo emisiją siūlančiam pasiūlymui, o kiti pasiūlymai vertinami proporcingai.

Patikrinimas: Viešojo pirkimo dalyviai turi nurodyti gaminio skleidžiamą triukšmą ir pateikti bandymų rezultatus, įrodančius A svartinio garso galios lygio ribinę vertę ir, jei taikoma, C svartinio garso galios lygio ribinę vertę (šaltinis: [Airijos žaliųjų pirkimų kriterijai šildymo įrangai](#), AC4 kriterijus).

Naudingos informacijos galite rasti Europos Komisijos svetainėje – [Kieto kuro katilai](#).

DOKUMENTO VERSIJOS

Versijos numeris	Data	Pastabos, papildoma informacija
1	2024-12-20	Pradinė dokumento versija.
2	2025-10-01	Atnaujinta skiltis „Energijos vartojimo efektyvumas“ pagal VŠĮ Lietuvos energetikos agentūros parengtą informaciją. Taip pat papildyta skiltis „Rekomendacijos dėl kriterijų, susijusių su

14. KIETOJO KURO KATILAI

		energijos vartojimo efektyvumu, nustatymo“ dėl energijos vartojimo efektyvumo indekso. Patikslinta dokumento versija.
3	2026-05-11	<p>1. Informacija atnaujinta atsižvelgiant į: nuo 2026-05-11 įsigaliojusius Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2026 m. gegužės 8 d. Nr. 1-117 „Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymo Nr. 1-154 „Dėl prekių, išskyrus kelių transporto priemonės, kurioms viešųjų pirkimų ir perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintus pakeitimus.</p> <p>2. Atliktos kitos techninio pobūdžio korekcijos.</p> <p>Šis dokumentas.</p>